

Socialutskottets yttrande 2020/21:SoU8y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2021 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen följdmotion har väckts med anledning av skrivelsen.

Socialutskottet ser positivt på att regeringen redovisar en tidsplan för flertalet av de ärenden som ännu inte är slutbehandlade. Utskottet betonar vikten av att riksdagen får information om hur regeringen planerar att tillgodose riksdagens tillkännagivanden och hur tidsplanen ser ut för de planerade åtgärderna. När det gäller de ärenden som regeringen anser är slutbehandlade delar inte utskottet regeringens bedömning att tillkännagivandet om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser (rskr. 2019/20:291) ska anses slutbehandlat. Utskottet har inget att invända mot regeringens redovisning av de övriga ärenden som anses slutbehandlade.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, M, V, L, MP).

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtog under 2020 med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Det har inte väckts några motioner med anledning av skrivelsen.

Totalt redovisar regeringen 53 riksdagsskrivelser med beslut som riktas till regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden. Av dessa redovisas 25 som slutbehandlade, 28 skrivelser redovisas som ännu inte slutbehandlade: 4 från riksmötet 2016/17, 10 från riksmötet 2017/18, 5 från riksmötet 2018/19, 5 från riksmötet 2019/20 och 4 från riksmötet 2020/21.

Utskottets ställningstagande

Utskottet uttryckte för ett år sedan i sitt yttrande till konstitutionsutskottet att regeringen i budgetpropositionen för 2021 borde redovisa en tidsplan för planerade åtgärder i fråga om ett antal tillkännagivanden (yttr. 2019/20:SoU5y) som riktats mot regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden och som ännu inte hade slutbehandlats. Utskottet påminde också i sitt tidigare yttrande om att utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande samt att det är angeläget att regeringen undviker onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Utskottet ser positivt på att regeringen i skrivelsen om åtgärder under 2020 har angett en tidsplan för beredningen av flertalet av de tillkännagivanden som riktats mot regeringen. Det har enligt utskottet genomförts förbättringar i regeringens redovisning jämfört med förra årets skrivelse.

Det kvarstår dock enligt utskottet viss otydlighet när det gäller tidsplanen för regeringens behandling av vissa tillkännagivanden. Utskottet vill betona vikten av att riksdagen får information om hur regeringen planerar att tillgodose riksdagens tillkännagivanden och hur tidsplanen ser ut för de planerade åtgärderna.

Tillkännagivande om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser

I skrivelsen redogör regeringen för behandlingen av tillkännagivandet om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser (rskr. 2019/20:291, bet. 2019/20:SoU24). Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den skyndsamt ska bereda ett lagförslag som innebär en tidsbegränsad möjlighet för en vistelsekommun att neka hemtjänst för personer med en annan bosättningskommun och återkomma till riksdagen. Regeringen hänvisar i skrivelsen till att den i budgetpropositionen för 2021 meddelade att den inte avsåg att gå riksdagen till mötes i denna fråga. Regeringen anser att punkten därmed är slutbehandlad.

Utskottet delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandet om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser ska bedömas som slutbehandlat. Utskottet noterar att regeringen har angett tidsbrist som det huvudsakliga skälet till att det inte var möjligt att hinna utreda och genomföra den tillfälliga lagändring som riksdagen efterfrågade.

Utskottet konstaterar att det har gått ett år sedan riksdagen riktade tillkännagivandet mot regeringen. Covid-19-pandemin pågår fortfarande och smittspridningen är hög i stora delar av landet. Den extraordinära situation och dess följd effekter på vård och omsorg som utskottet anförde som motivering till tillkännagivandet råder fortfarande.

Utskottet anser att regeringen borde ha fortsatt att bereda tillkännagivandet, även när den ansåg att det inte var möjligt att hinna tillgodose tillkännagivandet före sommaren 2020. Vid en sådan behandling hade regeringen kunnat arbeta för att förbereda en tillfällig lagändring till sommaren 2021, vilket hade varit till hjälp för många kommuner i dagsläget.

I övrigt har utskottet inget att invända mot regeringens redovisning av ärenden som anses slutbehandlade.

Stockholm den 4 maj 2021

På socialutskottets vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Acko Ankarberg Johansson (KD), Kristina Nilsson (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Hultberg (M), Per Ramhorn (SD), Mikael Dahlgvist (S), Sofia Nilsson (C), Karin Rågsjö (V), Ulrika Heindorff (M), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Yasmine Bladelius (S), Dag Larsson (S), Christina Östberg (SD), Nicklas Attefjord (MP), Pia Steensland (KD) och Barbro Westerholm (L).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (S, V, L, MP)

Kristina Nilsson (S), Ann-Christin Ahlberg (S), Mikael Dahlgvist (S), Karin Rågsjö (V), Yasmine Bladelius (S), Dag Larsson (S), Nicklas Attefjord (MP) och Barbro Westerholm (L) anför:

När det gäller tillkännagivandet om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser (rskr. 2019/20:291) ställer vi oss bakom vad regeringen anför i skrivelsen. Vi delar således regeringens bedömning att tillkännagivandet ska anses slutbehandlat. I övrigt har vi inget att invända mot utskottets ställningstagande.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (M)

Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M) och Ulrika Heindorff (M) anför:

Vi delar inte regeringens och utskottets bedömning att tillkännagivandet om en ny cancerstrategi (rskr. 2018/19:111) är tillgodosett. Det borde därför inte redovisas som slutbehandlat. I övrigt har vi inget att invända mot utskottets ställningstagande.